

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра загальної екології, радіобіології та безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології
Юлія КОЛОМІЄЦЬ

Протокол № 9 від “23” 05 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри загальної екології,
радіобіології та БЖД

Протокол № 11 від “22” 05 . 2024 р.

Завідувач кафедри
Алла КЛЕПКО

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Екологія»
Гарант ОП

Володимир БОГОЛЮБОВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна екологія

Галузь знань 10 «Природничі науки»
спеціальність 101 Екологія
освітня програма «Екологія»
Факультет (ННІ) захисту рослин, біотехнологій та екології
Розробники: доц. Ракоїд О.О., канд. с.-г. наук
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Соціальна екологія
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>101 «Екологія»</i>	
Освітня програма	<i>«Екологія»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	6	5-6
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>12 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>14 год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>94 год.</i>
Індивідуальні завдання	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>4 год.</i>	

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою опанування дисципліни "Соціальна екологія" є вивчення провідних теорій і концепцій сталого розвитку сучасного суспільства, сформульованих у працях вітчизняних і зарубіжних авторів; набуття глибоких знань і справжньої компетентності з проблем соціоприродного характеру, формування на цій основі: екологічного світогляду; відповідального ставлення до навколишнього середовища; прагнення до активних дій щодо захисту природного середовища.

Завданнями соціальної екології є вивчення закономірностей взаємодії суспільства і природи, механізмів зменшення забруднення довкілля, підтримання екологічної рівноваги, а також правових і соціокультурних умов сталого розвитку.

Набуття компетентностей:
інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.

СК6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.

ПРН17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усьо го	у тому числі					усього	у тому числі					
1	2	3	л	п	лаб	інд	с.р.	9	л	п	лаб	інд	с.р.	14
Змістовий модуль 1. <i>Теоретичні основи соціальної екології. Взаємодія людини, довкілля та суспільства</i>														
Тема 1. Соціальна екологія: предмет, методи, принципи та закони	1-2	11	4	4			5	16	2	2				12
Тема 2. Соціально-екологічна взаємодія та її складові	3-4	14	2	2			10	14	2					12
Тема 3. Історія взаємовідносин людини і природи	5-6	11	4	4			5	14		2				12
Тема 4. Причини та ознаки сучасної кризи системи Природа-Суспільство	7-8	18	4	4			10	14	2	2				10

Разом за змістовим модулем 1	58	14	14			30	58	6	6			46
Змістовий модуль 2. <i>Соціально-екологічні взаємовідносин у глобальній соціоєкосистемі</i>												
Тема 1. Поведінка людини в природному та соціальному середовищі	9	18	4	4			10	14		2		12
Тема 2. Здоров'я людини як комплексний показник стану людського суспільства	10-11	13	4	4			5	16	2	2		12
Тема 3. Соціально-демографічні аспекти соціальної екології	12-13	13	4	4			5	16	2	2		12
Тема 4. Шляхи гармонізації відносин між людиною і природою	14-15	18	4	4			10	16	2	2		12
Разом за змістовим модулем 2	62		16	16			30	62	6	8		48
Усього годин	120		30	30			60	120	12	14		94
Курсовий проект (робота) з _____ <small>(якщо є в робочому навчальному плані)</small>	-											
Усього годин	120		30	30			60	120	12	14		94

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціоєкологічний підхід у вивченні екології. Закони соціальної екології	4
2	Поняття середовища людини та його основні елементи. Екологія життєвого середовища	2
3	Взаємовідносини між суспільством і природою в історії цивілізації	4
4	Екологічна криза: сутність, фази розвитку та ознаки. Соціально-екологічна проблематика та її протиріччя. Моделі розвитку та можливі сценарії подолання глобальної екологічної кризи	4
5	Поняття про поведінку. Біохімічний, біофізичний та інформаційний рівні регуляції поведінки. Характеристика екологічних потреб	4
6	Вплив соціально-екологічних факторів на здоров'я людини. Поняття "здоровий спосіб життя"	4
7	Екологія і демографія. Соціально-демографічні проблеми України	4

8	Екологічне суспільство як тип соціальної структури. Концепція сталого розвитку природи і суспільства	4
---	---	---

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сучасна концепція соціальної екології, структура соціальної екології	5
2	Принципи взаємодії суспільства та природного середовища	10
3	Теорія базових людських цінностей	5
4	Взаємозв'язок між людською діяльністю та навколишнім середовищем, основні наслідки	10
5	Способи використання людиною природних ресурсів та приклади проблем, спричинених їх надмірною експлуатацією	10
6	Громадське здоров'я: історичний контекст та сучасний порядок денний	5
7	Екологічні та економічні проблеми міських територій	5
8	Глобальні цілі сталого розвитку: проблеми імплементації в умовах війни в Україні	10

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист практичних робіт;
- написання есе.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція);
- практичний метод (практичні заняття, рішення задач);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- залік;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- есе;
- захист практичних робіт;

- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Соціальна екологія»: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=261>
2. Rakoid O.O., Klepko A.V., Bondar V.I. Social Ecology. Textbook for students of Bachelor's Degree in the specialty 101 Ecology. Kyiv: NUBIP, 2023. 209 p.
3. Rakoid O.O., Klepko A.V. Social Ecology. Educational and methodological manual for students of Bachelor's Degree in the specialty 101 Ecology. Kyiv: NUBIP, 2023. 89 p.
4. Ракоїд О.О., Клепко А.В., Бондарь В.І. Соціальна екологія. Навчально-методичний посібник для студентів ОС Бакалавр за спеціальністю 101 Екологія. К.: НУБіП, 2024. 123 с.
5. Rakoid O.O., Solomenko L.I. Human Ecology. Study guide. Kyiv: NUBIP, 2020. 191 p.
6. Кунах О.М., Жуков О.В. Соціальна екологія: Навчально-методичний посібник. Дніпро: типографія «АРБУЗ», 2021. 61 с.
7. Ракоїд О.О., Клепко А.В., Бондарь В.І. Соціальна екологія. Навчальний посібник для студентів ОС Бакалавр за спеціальністю 101 Екологія. К.: НУБіП, 2024. 185 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. ЕкоСистема, національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля: <https://eco.gov.ua/>
2. Information and analytical data base “Environmental passport of the regions of Ukraine”: <http://ukrecopass.org.ua/>

3. Державна служба з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів: <https://dpss.gov.ua/bezpechnist-harchovih-produktiv-ta-veterinarna-medicina>

4. Sustainable Development knowledge platform: <http://sustainabledevelopment.un.org/>

5. Self-Nutrition Data: <https://nutritiondata.self.com/>

6. Biorhythm Calculator: <https://keisan.casio.com/exec/system/1340246447>

7. World data center for Geoinformatics and Sustainable Development: <http://wdc.org.ua/en/services/ukraine-sd>

8. ЕкоЗагроза (офіційний вебресурс і мобільний додаток Міндовкілля): <https://ecozagroza.gov.ua/>

9. Національна платформа звітування за ЦСР (відкрита платформа ЦСР): https://ukrstat.gov.ua/csr_prezent/2020/ukr/st_rozv/menu.htm